II

(Neleģislatīvi akti)

REGULAS

PADOMES REGULA (ES) 2022/922

(2009. gada 9. jūnijs)

par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 70. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([1]),

tā kā:

(1) Šengenas zona bez robežkontroles pie iekšējām robežām ir atkarīga no tā, cik efektīvi un lietderīgi dalībvalstis piemēro Šengenas *acquis*. Minētais *acquis* ietver pasākumus ārējo robežu jomā, kompensējošos pasākumus saistībā ar iekšējās robežkontroles neesamību un stingru uzraudzības sistēmu, kas kopā veicina brīvu pārvietošanos un nodrošina augstu drošības, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzības līmeni, tostarp persondatu aizsardzību.

(2) Šengenas *acquis* piemērošanas salīdzinošā izvērtēšana un uzraudzība kopš 1998. gada ir bijuši Šengenas zonas pamatelementi un palīdz uzturēt augstu pārskatatbildības un atbildības par rezultātiem līmeni, un stiprināt dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos.

(3) Ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1053/2013 ([2]) tika izveidots īpašs Šengenas izvērtēšanas un uzraudzības mehānisms, un tas sāka darboties 2015. gadā.

(4) Lai palielinātu tā efektivitāti un lietderību, Šengenas izvērtēšanas un uzraudzības mehānisms būtu jāuzlabo. Pārskatītajam izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam vajadzētu būt vērstam uz to, lai saglabātu augstu savstarpējās uzticēšanās līmeni starp dalībvalstīm, nodrošinot, ka dalībvalstis efektīvi piemēro Šengenas *acquis* saskaņā ar pieņemtajiem kopējiem standartiem, pamatprincipiem un normām, un tādējādi sekmējot labu Šengenas zonas darbību.

([1]) 2022. gada 7. aprīļa atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

([2]) Padomes Regula (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris), ar ko izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai pārbaudītu Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Izpildu komitejas lēmumu (1998. gada 16. septembris), ar ko izveido Šengenas izvērtēšanas un īstenošanas pastāvīgo komiteju (OV L 295, 6.11.2013., 27. lpp.).

(5) Izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam savi mērķi būtu jāsasniedz ar objektīvām un neitrālām izvērtēšanām, ar kurām var ātri noteikt tādus trūkumus Šengenas *acquis* piemērošanā, kas varētu traucēt pareizai Šengenas zonas darbībai, jānodrošina minēto trūkumu ātra novēršana un jārada pamats dialogam par Šengenas zonas darbību kopumā. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 70. pantu dalībvalstīm sadarbībā ar Komisiju ir objektīvi un neitrāli jāizvērtē tas, kā tiek īstenota Savienības politika brīvības, drošības un tiesiskuma telpā. Tam nepieciešama dalībvalstu un Komisijas cieša sadarbība, līdzsvarota kopīgās atbildības sadale un sistēmas salīdzinošās izvērtēšanas būtības uzturēšana. Tam nepieciešama arī lielāka Padomes loma un cieša Eiropas Parlamenta iesaistīšanās. Ņemot vērā izmaiņu apjomu ar Regulu (ES) Nr. 1053/2013 izveidotajā izvērtēšanas un uzraudzības mehānismā, minētā regula būtu jāatceļ un jāaizstāj ar jaunu regulu.

(6) Izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam būtu jāvar aptvert visas pašreizējās un turpmākās Šengenas *acquis* jomas – jo īpaši ārējo robežu pārvaldību, iekšējās robežkontroles neesamību, vīzu politiku, atgriešanu, liela mēroga informācijas sistēmas, ar kurām atbalsta Šengenas *acquis* piemērošanu, policijas sadarbību, tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un datu aizsardzību –, izņemot tās jomas, kurās jau pastāv īpašs izvērtēšanas mehānisms saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam būtu jāaptver visi attiecīgie tiesību akti un operatīvās darbības, kas ir daļa no Šengenas *acquis* un kas sekmē Šengenas zonas darbību.

(7) Saskaņā ar Eiropadomes 2012. gada 1. un 2. marta secinājumiem visās izvērtēšanās būtu jāņem vērā pareiza to iestāžu darbība, kuras piemēro Šengenas *acquis*. Izvērtēšanai būtu jāaptver arī privātu subjektu, piemēram, aviosabiedrību vai ārēju pakalpojumu sniedzēju, prakse, ciktāl, sadarbojoties ar dalībvalstīm, tie ir iesaistīti Šengenas *acquis* īstenošanā vai šī īstenošana tos ietekmē.

(8) Ņemot vērā Savienības struktūru, biroju un aģentūru pieaugošo lomu Šengenas *acquis* īstenošanā, izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam būtu jāatbalsta minēto Savienības struktūru, biroju un aģentūru darbību pārbaude, ciktāl tās dalībvalstu vārdā veic funkcijas, kuru mērķis ir palīdzēt operatīvi piemērot Šengenas *acquis* noteikumus. Minēto darbību pārbaude šajā sakarā būtu jāiekļauj dalībvalstu izvērtēšanā, jāatspoguļo ziņojumā un jāveic, neskarot un pilnībā ievērojot Komisijas un attiecīgo aģentūru, biroju un struktūru pārvaldes struktūru pienākumus saskaņā ar to izveides tiesību aktiem un pašu izvērtēšanas un uzraudzības procedūrām. Ja izvērtēšanās konstatē trūkumus saistībā ar funkcijām, kuras pilda vai atbalsta Savienības struktūras, biroji un aģentūras, Komisijai būtu jāinformē to attiecīgās pārvaldes struktūras, kā arī Padome un Eiropas Parlaments.

(9) Izvērtēšanas un uzraudzības darbībām vajadzētu būt mērķorientētām, ņemot vērā iepriekšējo izvērtēšanu, riska analīžu rezultātus, jaunus tiesību aktus, informāciju, ko Komisija ieguvusi saskaņā ar šo regulu, un attiecīgā gadījumā valstu kvalitātes kontroles mehānismu rezultātus. Tās būtu jāatbalsta, pastiprinot sadarbību ar ES struktūrām, birojiem un aģentūrām, kas piedalās Šengenas *acquis* īstenošanā, lai sniegtu attiecīgu informāciju un speciālās zināšanas izvērtēšanas vai uzraudzības darbību plānošanai vai veikšanai, šādas struktūras, birojus un aģentūras sistemātiski iesaistot Šengenas izvērtēšanās, tostarp ar novērotāju norīkošanu dalībai izvērtēšanās, un uzlabojot riska analīzes un informācijas apmaiņu, tostarp par korupciju un organizēto noziedzību, ciktāl pēdējās minētās var apdraudēt Šengenas *acquis* piemērošanu dalībvalstīs.

Šāda sadarbība un iesaistīšanās jo īpaši attiecas uz Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*), kuru reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 ([3]), Eiropas Savienības Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1726 ([4]), Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols), kas

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1726 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*) un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1987/2006 un Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Regulu (ES) Nr. 1077/2011 (OV L 295, 21.11.2018., 99. lpp.).

izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/794 ([5]), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*), kas izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 168/2007 ([6]), un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725 ([7]).

Sadarbībai būtu jākļūst arī savstarpējākai, un aģentūrām vajadzētu ne tikai sniegt ieguldījumu, bet arī gūt labumu no iesaistīšanās izvērtēšanas un uzraudzības mehānismā, tādējādi nodrošinot labāku operatīvo reakciju. Lai izvairītos no jebkāda interešu konflikta, ja Šengenas *acquis* īstenošanā iesaistītās Savienības struktūras, biroja vai aģentūras darbības, ciktāl tie dalībvalstu vārdā veic funkcijas, kuru mērķis ir palīdzēt operatīvi piemērot Šengenas *acquis* noteikumus, tiek pārbaudītas dalībvalsts izvērtējuma ietvaros, Savienības struktūras, biroja vai aģentūras novērotājiem nevajadzētu piedalīties diskusijās par konstatējumiem, kas saistīti ar minētās Savienības struktūras, biroja vai aģentūras darbību.

(10) *Frontex* veiktais neaizsargātības novērtējums ir mehānisms, kas papildina ar šo regulu izveidoto izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai nodrošinātu kvalitātes kontroli Savienības līmenī un gan Savienības, gan valstu līmenī nodrošinātu pastāvīgu gatavību reaģēt uz visām problēmām pie ārējām robežām. Minētais neaizsargātības novērtējums būtu jāņem vērā, sagatavojot izvērtēšanas un uzraudzības darbības, tādējādi nodrošinot aktuālu situācijas apzināšanos. Abi mehānismi ir Eiropas integrētās robežu pārvaldības sastāvdaļa. Lai izveidotu labāku situācijas attēlu par Šengenas zonas darbību, būtu maksimāli jāpalielina sinerģija starp neaizsargātības novērtējumu un izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, cik vien iespējams, izvairoties no centienu dublēšanās un pretrunīgiem ieteikumiem. Tālab starp *Frontex* un Komisiju būtu jānotiek regulārai informācijas apmaiņai par abu mehānismu rezultātiem. Lai pastiprinātu stratēģisko fokusu un panāktu mērķorientētāku izvērtēšanas izstrādi, ir vēl jāpalielina arī sinerģijas ar attiecīgajiem mehānismiem un platformām, kuru darbību nodrošina Savienības aģentūras un valstu pārvaldes iestādes, piemēram, ar Eiropas daudzdisciplīnu platformu pret noziedzības draudiem (*EMPACT*) un ar pārraudzību, ko Komisija ar *eu-LISA* atbalstu veic attiecībā uz dalībvalstu gatavošanos attiecīgo IT sistēmu ieviešanai, kā arī attiecīgā gadījumā ar valstu kvalitātes kontroles mehānismu konstatējumiem.

(11) Izvērtēšanā papildus tam, ka atsevišķi izvērtē, vai tiek pareizi īstenotas un piemērotas Šengenas *acquis* prasības attiecībā uz datu aizsardzību, īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, ka tiek pārbaudīts, vai Šengenas *acquis* piemērošanā tiek ievērotas pamattiesības. Lai palielinātu izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma spēju noteikt pamattiesību pārkāpumus attiecīgajās politikas jomās, būtu jāveic papildu pasākumi. Šengenas vērtētāji būtu pienācīgi jāapmāca šajā jomā, būtu labāk jāizmanto attiecīgā *FRA* informācija, un tās eksperti būtu labāk jāiesaista izvērtēšanu izstrādē un īstenošanā. Turklāt vajadzētu būt iespējamam, ka izvērtēšanu plānošanā un izstrādē ņem vērā pierādījumus, kas ir publiskoti vai sniegti, izmantojot neatkarīgus uzraudzības mehānismus, vai ko pēc savas iniciatīvas ir sniegušas attiecīgās trešās personas, piemēram, ombudi, iestādes, kas uzrauga pamattiesību ievērošanu, un nevalstiskās un starptautiskās organizācijas. Izvērtēšanu īstenošanā, piemēram, rīkojot apmeklējumus, ar subjektiem un trešām personām, kas atbalsta dalībvalstis, būtu jāsaprot tie subjekti un trešās personas, kuras ar dalībvalstīm ir juridiski vai līgumiski saistītas un kurām Šengenas *acquis* piemērošanā ir atļauts veikt konkrētus uzdevumus to vārdā. Sagatavojot izvērtēšanas ziņojumus, būtu jāņem vērā tikai informācija, kas pārbaudīta izvērtēšanas darbības laikā.

(12) Ar izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu būtu jāizstrādā pārredzami, efektīvi un skaidri noteikumi par izvērtēšanas un uzraudzības darbību veidiem un tām piemērojamo metodiku, augsti kvalificētu ekspertu izmantošanu un turpmākiem pasākumiem saistībā ar izvērtēšanu konstatējumiem.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

([6]) Padomes Regula (EK) Nr. 168/2007 (2007. gada 15. februāris), ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (OV L 53, 22.2.2007., 1. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

(13) Izvērtēšanu veidi un metodes būtu jāpadara elastīgākas, lai palielinātu izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma lietderību un spēju pielāgoties jauniem apstākļiem un izmaiņām tiesību aktos, kā arī lai racionalizētu dalībvalstu, Komisijas un Savienības struktūru, biroju un aģentūru resursu izmantošanu. Periodiskām izvērtēšanām apmeklējumu ietvaros vajadzētu būt galvenajam izvērtēšanas veidam. Nepaziņotas izvērtēšanas un tematiskas izvērtēšanas būtu jāizmanto līdzsvaroti, pamatojoties uz riska analīzēm, pēc jaunu tiesību aktu pieņemšanas vai pamatojoties uz informāciju, ko Komisija ieguvusi saskaņā ar šo regulu. Izvērtēšanas veidiem vajadzētu būt skaidri noteiktiem. Atkarībā no politikas jomas un izvērtēšanas un uzraudzības darbības būtības izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam būtu jāļauj vienlaikus izvērtēt vairākas dalībvalstis un izņēmuma gadījumos būtu jādara iespējams pilnībā vai daļēji veikt attālinātas izvērtēšanas un apvienot politikas jomu izvērtēšanu. Ar izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu vajadzētu būt iespējamam sagatavot visaptverošus dalībvalstu izvērtēšanas ziņojumus, kuros novērtēts dalībvalsts vispārējais sniegums Šengenas *acquis* piemērošanā.

(14) Tematiskās izvērtēšanas būtu jāizmanto, lai sniegtu analīzi par dalībvalstu praksi Šengenas *acquis* īstenošanā. Tās būtu jāveic, lai novērtētu būtisku tiesību aktu izmaiņu īstenošanu, kad tās sāk piemērot, un jaunu iniciatīvu ieviešanu, kā arī lai novērtētu problēmas dažādās politikas jomās vai to dalībvalstu praksi, kurām ir līdzīgas problēmas.

(15) Nepaziņotiem apmeklējumiem atkarībā no to mērķa būtu jānotiek tikai pēc īsas iepriekšējas paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij vai bez iepriekšējas paziņošanas, un to pamatā vajadzētu būt riska analīzēm vai attiecīgi citiem relevantiem iemesliem. Vajadzētu būt iespējai organizēt nepaziņotus apmeklējumus, lai izvērtētu Šengenas *acquis* piemērošanu pie iekšējām robežām, kā arī jaunas vai sistēmiskas problēmas, kas potenciāli varētu būtiski ietekmēt Šengenas zonas darbību, vai gadījumos, kad ir pamats uzskatīt, ka dalībvalsts nopietni neievēro Šengenas *acquis* noteiktos pienākumus. Nepaziņotiem apmeklējumiem parasti būtu jānotiek, par tiem paziņojot vismaz 24 stundas iepriekš. Nepaziņotiem apmeklējumiem bez iepriekšējas paziņošanas būtu jānotiek, lai pārbaudītu atbilstību saistībām saskaņā ar Šengenas *acquis*, jo īpaši pie iekšējām robežām un reaģējot uz pamatotām norādēm par nopietniem pamattiesību pārkāpumiem Šengenas *acquis* piemērošanā. Šādos gadījumos iepriekšēja paziņošana neļautu sasniegt apmeklējuma mērķi. Vajadzētu būt iespējamam, ka ar nepaziņotiem apmeklējumiem, kas saistīti ar izvērtēšanu par to, kā tiek piemērots pie iekšējām robežām piemērojamais Šengenas *acquis*, jo īpaši pārbauda robežkontroles neesamību pie iekšējām robežām, tostarp to, ka policijas pilnvaru vai jebkādu citu valsts varas pilnvaru īstenošana, ko veic iekšējo robežu zonā, iedarbības ziņā nav līdzvērtīga robežpārbaudēm.

(16) Saskaņā ar šo regulu veikto darbību plānošana, izmantojot daudzgadu un gada izvērtēšanas programmas, jau ir pierādījusi savu pievienoto vērtību paredzamības un noteiktības nodrošināšanā. Tāpēc Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm būtu jāpieņem daudzgadu un gada izvērtēšanas programmas. Minētajām programmām vajadzētu būt pietiekami elastīgām, lai tās laika gaitā varētu pielāgot Šengenas *acquis* dinamiskajai būtībai. *Force majeure* gadījumā korekcijas minētajās programmās būtu jāveic, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, bez nepieciešamības veikt oficiālu grozījumu programmās. Daudzgadu izvērtēšanas programmā, kas pieņemta septiņiem gadiem, attiecīgā gadījumā vajadzētu būt iespējai noteikt konkrētas prioritārās jomas politikas jomās, kurās veicamas periodiskās izvērtēšanas. Šai pieejai būtu jānodrošina lielāka elastība, labāka prioritāšu noteikšana un līdzsvarotāka un stratēģiskāka visu pieejamo instrumentu izmantošana. Arī daudzgadu izvērtēšanas programmas termiņa pagarināšanai no pieciem līdz septiņiem gadiem būtu jānodrošina labāka, ciešāka un mērķorientētāka dalībvalstu uzraudzība, nepazeminot kontroles līmeni.

(17) Izvērtēšanas un uzraudzības darbības būtu jāveic darba grupām, ko veido Komisijas pārstāvji un dalībvalstu izraudzīti eksperti. Minētajiem pārstāvjiem un ekspertiem vajadzētu būt atbilstīgai kvalifikācijai, tostarp pamatīgām teorētiskām zināšanām un pieredzei, un vajadzētu būt apguvušiem atbilstīgu esošo apmācību. Komisijai būtu jānodrošina mācību kursi Šengenas izvērtētājiem visās attiecīgajās politikas jomās, iekļaujot pamattiesību komponentus un iestāžu pareizu darbību. Saistībā ar apmācību, ko eksperts saņēmis, lai kļūtu par Šengenas izvērtētāju, vajadzētu būt iespējai valsts līmenī atzīt viņa prasmes, zināšanas un spējas, kas iegūtas šādas apmācības laikā. Ja kādā politikas jomā nav pieejami mācību kursi, kā rezultātā trūkst apmācītu ekspertu, ekspertam, kurš vēlas kļūt par Šengenas izvērtētāju, vajadzētu būt iespējai piedalīties izvērtēšanas misijā kā ekspertam praktikantam.

(18) Lai ātrāk un mazāk apgrūtinošā veidā nodrošinātu pietiekama skaita pieredzējušu ekspertu dalību, Komisijai ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm būtu jāizveido un jāuztur ekspertu rezerve. Rezervei vajadzētu būt galvenajam ekspertu avotam izvērtēšanas un uzraudzības darbību vajadzībām. Katrai dalībvalstij būtu jānorīko vismaz viens eksperts katrā politikas jomā, kurā tā tiek izvērtēta, ja vien norīkošana būtiski neietekmē valsts uzdevumu izpildi.

(19) Lai palielinātu efektivitāti un samazinātu administratīvo slogu, būtu jānodrošina lielāka elastība attiecībā uz izvērtēšanas un uzraudzības darba grupu lielumu. Tāpēc Komisijai būtu jādefinē un jāpielāgo grupu lielums atkarībā no vajadzībām un problēmām, kas saistītas ar katru izvērtēšanas un uzraudzības darbību, vienlaikus saglabājot līdzsvaru starp Komisijas pārstāvju un dalībvalstu ekspertu skaitu, lai atspoguļotu vienādranga un kopīgas atbildības principus. Būtu jāatrod līdzsvars starp dalītas atbildības principiem un paredzamību, un vajadzību pēc elastīguma ekspertu atlases procesā. Tāpēc, veidojot komandas, Komisijai, cik vien iespējams, būtu jānodrošina ģeogrāfiskais līdzsvars, dažādi profili un rotācija. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš valstu pārvaldes iestāžu spējām, lai nodrošinātu, ka ekspertu norīkošana piedalīties izvērtēšanas un uzraudzības darbībās nerada pārmērīgu slogu dalībvalstīm vai ekspertu individuālajai situācijai. Ekspertiem, kas uzaicināti veikt konkrētas izvērtēšanas, un viņu valsts iestādēm būtu pozitīvi jāreaģē uz uzaicinājumiem; uzaicinājumu noraidīt vajadzētu būt iespējamam tikai ar nopietniem profesionāliem vai personīgiem iemesliem.

(20) Darbības izmaksas, kas saistītas ar izvērtēšanas un uzraudzības darbībām, piemēram, ceļš, izmitināšana un ēdināšana, būtu jāsedz no Savienības budžeta. Vajadzētu būt iespējai visas papildu dienas naudas valstu ekspertiem, kas piedalās izvērtēšanas un uzraudzības misijās, kā arī personāla izmaksas par tiem, kas aizstāj šos ekspertus viņu prombūtnes laikā, segt no dalībvalstu nacionālajām programmām, ko finansē attiecīgie Savienības fondi, saskaņā ar minēto fondu mērķiem un piemērojamajiem noteikumiem.

(21) Izvērtēšanas ziņojumiem vajadzētu būt īsiem un kodolīgiem. Tajos lielākā uzmanība būtu jāpievērš trūkumiem ar būtisku ietekmi un jāuzsver jomas, kurās varētu veikt būtiskus uzlabojumus. Šajos ziņojumos nevajadzētu iekļaut nenozīmīgus konstatējumus. Tomēr izvērtēšanas darbības beigās darba grupai būtu jāpaziņo minētie konstatējumi izvērtētajai dalībvalstij, tostarp iestādēm, kas atbild par attiecīgo valsts kvalitātes kontroles mehānismu. Darba grupai būtu aktīvi jānosaka paraugprakse, kas būtu jāiekļauj ziņojumos. Ziņojuma vajadzībām kā paraugprakse jo īpaši būtu jāizceļ jauni un novatoriski pasākumi, kuri būtiski uzlabo kopīgo noteikumu īstenošanu un kurus varētu praksē īstenot citas dalībvalstis.

(22) Izvērtēšanas ziņojumos parasti būtu jāietver ieteikumi par to, kā novērst konstatētos trūkumus, tostarp pamattiesību pārkāpumus, un Komisijai, izmantojot īstenošanas aktu, tie būtu jāpieņem vienā aktā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 ([8]) 5. pantā noteikto pārbaudes procedūru. Ziņojuma un ieteikumu apvienošana vienā dokumentā, uz kuru attiecas vienota pieņemšanas procedūra, pastiprina patieso saikni starp izvērtēšanas konstatējumiem un ieteikumiem. Turklāt ziņojuma un ieteikumu vienlaicīgai publicēšanai būtu jāpalīdz dalībvalstīm ātrāk un efektīvāk novērst trūkumus. Vienlaikus pārbaudes procedūras izmantošanai būtu jānodrošina dalībvalsts iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā, kura rezultātā tiek pieņemti ieteikumi.

(23) Tomēr, lai stiprinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, nodrošinātu to rīcības labāku koordināciju Savienības līmenī un pastiprinātu savstarpējo spiedienu, būtu jāpiešķir Padomei īstenošanas pilnvaras konkrētos gadījumos pieņemt ieteikumus korektīvām darbībām, kā arī konkrētos gadījumos slēgt rīcības plānus, ņemot vērā tās politisko lomu šāda savstarpēja spiediena īstenošanā. Šādas īstenošanas pilnvaras ir pamatotas ar to, ka saskaņā ar LESD 70. pantu Padomei ir piešķirtas konkrētas pilnvaras, kas nepieciešamas, lai savstarpēji izvērtētu, kā tiek īstenota Savienības politika brīvības, drošības un tiesiskuma telpā. Pilnvaras atbilstoši atspoguļo uz šā *lex specialis* balstītā izvērtēšanas mehānisma mērķi, proti, šajā konkrētajā jomā ar salīdzinošas izvērtēšanas starpniecību papildus uzraudzīt, cik efektīva ir Savienības politikas īstenošana praksē. Tādēļ Padomei būtu jāpieņem ieteikumi politiski svarīgos gadījumos un Šengenas zonas darbības vispārējās interesēs. Būtu jāuzskata, ka šādi gadījumi rodas, ja

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

izvērtētā dalībvalsts būtiski apstrīd izvērtēšanas ziņojuma projekta saturu vai kāda konstatējuma būtību, tādējādi liecinot par iespējamam problēmām, kas varētu būt radušās izvērtēšanas laikā. Tas pats būtu jāpiemēro gadījumos, kad izvērtēšanā ir secināts, ka pastāv kāds būtisks trūkums, tematisko izvērtēšanu gadījumos vai pirmreizēju izvērtēšanu gadījumos. Tāpat Padomei saistībā ar tās lomu izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma uzraudzības posmā būtu jāpieņem īstenošanas lēmumi, ar ko apstiprina rīcības plānu slēgšanu būtisku trūkumu un pirmreizēju izvērtēšanu gadījumā.

(24) Turklāt, ja izvērtēšanās ir konstatēts būtisks trūkums, būtu jāpiemēro konkrēti noteikumi, lai nodrošinātu korektīvu pasākumu ātru pieņemšanu. Ņemot vērā šādu trūkumu radīto risku, tiklīdz izvērtētā dalībvalsts ir informēta par būtisko trūkumu, tai nekavējoties būtu jāsāk veikt darbības trūkuma novēršanai, tostarp vajadzības gadījumā piesaistot visus attiecīgos operatīvos un finanšu līdzekļus. Korektīvajiem pasākumiem būtu jānosaka stingrāki termiņi un ciešāka politiskā kontrole un uzraudzība visā procesā. Šajā sakarā Komisijai būtu nekavējoties jāinformē Padome, ja izvērtēšanā ir konstatēts būtisks trūkums, tostarp, ja tiek uzskatīts, ka būtisks trūkums apdraud sabiedrisko kārtību vai sabiedrības drošību Šengenas zonā. Komisijai ziņojums būtu jānosūta Padomei un Eiropas Parlamentam un ne vēlāk kā gadu pēc izvērtēšanas dienas jāorganizē atkārtots apmeklējums, lai pārbaudītu, vai dalībvalsts ir novērsusi attiecīgās nepilnības. Pēc atkārtota apmeklējuma Komisijai būtu jāiesniedz Padomei atkārtota apmeklējuma ziņojums.

(25) Lai noteiktu būtisku trūkumu, ir rūpīgi jāizvērtē katrs gadījums atsevišķi, pamatojoties uz skaidriem kritērijiem attiecībā uz problēmu būtību, apjomu un iespējamo ietekmi, kas katrā politikas jomā var atšķirties. Dažādi elementi, kas ir būtiski efektīvai Šengenas *acquis* īstenošanai, un atšķirīga faktoru kombinācija varētu būt pamats, lai konstatējumu klasificētu kā būtisku trūkumu. Tomēr, ja tiek uzskatīts, ka konstatētā nepilnība varētu radīt pamattiesību pārkāpumu vai tā būtiski negatīvi ietekmē vai laika gaitā varētu būtiski negatīvi ietekmēt vienu vai vairākas dalībvalstis vai zonas bez iekšējās robežkontroles darbību, šāda nepilnība ir uzskatāma par nopietnu trūkumu. Ja izvērtēšanas ziņojumā ir konstatēts būtisks trūkums ārējo robežu kontrolē, var piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 ([9]) 21. un 29. pantu.

(26) Izvērtēšanas un uzraudzības mehānismā būtu jāiekļauj stabils turpmāko pasākumu un uzraudzības elements. Minētais elements būtu jānodrošina Komisijai, cieši sadarbojoties ar Padomi un attiecīgā gadījumā ar Eiropas Parlamentu un neradot nesamērīgu slogu iesaistītajiem aktoriem. Pēc izvērtējumiem būtu jāizstrādā rīcības plāni. Izstrādājot rīcības plānus, izvērtētajām dalībvalstīm būtu pilnībā jāņem vērā Savienības nodrošinātās finansēšanas iespējas un pēc iespējas labāk jāizmanto minētie līdzekļi. Lai paātrinātu procesu, Komisijai būtu jāiesniedz pārskati par rīcības plānu atbilstību, piemēram, vēstules veidā. Lai nodrošinātu savlaicīgus turpmākos pasākumus, ja Komisijas dienesti uzskata rīcības plānu par nepiemērotu, mēneša laikā pēc pārskata saņemšanas attiecīgajai dalībvalstij būtu jāiesniedz pārskatīts rīcības plāns. Dalībvalstīm parasti reizi sešos mēnešos būtu jāziņo Komisijai un Padomei par rīcības plānu īstenošanas turpmākiem pasākumiem. Tomēr Komisijai būtu jāspēj norādīt atšķirīgu ziņošanas biežumu, tostarp samazinātu ziņošanas biežumu, piemēram gadījumos, ja novērtējumā konstatēti tikai punkti, kas ietilpst kategorijā "vajadzīgi uzlabojumi".

(27) Veicot uzraudzības darbības, Komisijai vajadzētu būt iespējai organizēt atkārtotus apmeklējumus un pārbaudes apmeklējumus. Atkārtoti apmeklējumi būtu jāorganizē, lai uzraudzītu progresu rīcības plāna īstenošanā pēc izvērtēšanas, kurā konstatēts būtisks trūkums, vai pēc pirmreizējas izvērtēšanas, kurā secināts, ka izvērtētā dalībvalsts nav izpildījusi nepieciešamos nosacījumus Šengenas *acquis* piemērošanai attiecīgajā izvērtētajā politikas jomā. Atkārtotā apmeklējuma ziņojumā būtu jāatspoguļo ieteikumu īstenošanā panāktais progress un jāsecina, vai nopietnais trūkums ir novērsts. Vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā ziņojumam pievienot ieteikumus. Lai izdarītu savstarpēju spiedienu, Padomei būtu jāspēj paust savu nostāju par ziņojumu un aicināt Komisiju ierosināt ieteikumus.

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.).

(28) Vajadzētu būt iespējai, ja nepieciešams, pēc izvērtēšanas, kurā netika konstatēti būtiski trūkumi, veikt pārbaudes apmeklējumus, lai uzraudzītu rīcības plāna īstenošanas progresu. Pārbaudes apmeklējumi būtu vienmēr jāorganizē pirms rīcības plāna slēgšanas, kas izstrādāts pēc izvērtēšanas, kurā konstatēts būtisks trūkums, un pēc pirmreizējas izvērtēšanas. Pārbaudes apmeklējumos organizācijas un ziņošanas prasībām vajadzētu būt vieglākām nekā izvērtēšanas apmeklējumos. Jo īpaši tajos būtu jāpiedalās mazākām darba grupām, un tajos nebūtu jāizdara jauni konstatējumi vai jāpieņem ziņojums. Padomei būtu aktīvāk jāiesaistās uzraudzības posmā, Komisijai tā būtu rakstiski jāinformē, piemēram, vēstules veidā, par pārbaudes apmeklējumu rezultātiem un, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, būtu jāapstiprina rīcības plānu slēgšana nopietnu trūkumu un pirmreizējas izvērtēšanas gadījumos.

(29) Ir būtiski, lai Eiropas Parlaments un Padome regulāri rīkotu diskusijas nolūkā vairot izpratni par Šengenas *acquis* efektīvas īstenošanas svarīgumu un attiecīgi mudinātu dalībvalstis novērst konstatētos trūkumus. Konkrēti, Padomei būtu jāīsteno sava politiskā loma attiecībā uz Šengenas zonas pārvaldību, apspriežot Komisijas iesniegtos ziņojumus un rīkojot politiskas diskusijas par Šengenas *acquis* efektīvu īstenošanu un pareizu zonas bez iekšējās robežkontroles darbību. Komisijai būtu jāsniedz pienācīgs ieguldījums, lai veicinātu minētās diskusijas, tostarp, pieņemot visaptverošu gada ziņojumu par iepriekšējā gadā veiktajām izvērtēšanām un ieteikumu īstenošanas stāvokli. Pamatojoties uz minēto ziņojumu un minētajiem rezultātiem, Padomei būtu jārīko horizontālas diskusijas, lai dotu ieguldījumu efektīvākā un ātrākā ieteikumu un ar tiem saistīto korektīvo darbību īstenošanā.

(30) Izvērtēšanas un uzraudzības mehānismam, ko izveido ar šo regulu, būtu jāpilda papildu funkcija uzraudzīt Savienības politikas praktiskās īstenošanas efektivitāti, veicot salīdzinošu izvērtēšanu. Nedrīkstētu ietekmēt Komisijas vispārējās pilnvaras uzraudzīt Savienības tiesību aktu piemērošanu, ko kontrolē Eiropas Savienības Tiesa ar pārkāpuma procedūrām.

(31) Izvērtēšanas un atkārtoto apmeklējumu ziņojumu klasifikācijas statuss būtu jānosaka kā "sensitīvs neklasificēts" saskaņā ar piemērojamajiem drošības noteikumiem, kas izklāstīti Komisijas Lēmumā (ES, *Euratom*) 2015/443 ([10]). Tie būtu jāklasificē kā "*RESTREINT UE/EU RESTRICTED*" Komisijas Lēmuma (ES, *Euratom*) 2015/444 ([11]) nozīmē, ja šāda klasifikācija ir vajadzīga saskaņā ar minētā lēmuma 5. panta 3. punktu vai pēc pamatota izvērtētās dalībvalsts pieprasījuma.

(32) Ņemot vērā īpašo lomu, kas saskaņā ar LESD 70. panta pēdējo teikumu piešķirta Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem, un kā attiecībā uz valstu parlamentiem uzsvērts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 12. panta c) punktā, Padomei un Komisijai būtu jāinformē Eiropas Parlaments un dalībvalstu parlamenti par izvērtēšanu saturu un rezultātiem. Turklāt, ja Komisija iesniedz priekšlikumu grozīt šo regulu, Padome saskaņā ar sava reglamenta ([12]) 19. panta 7. punkta h) apakšpunktu apspriestos ar Eiropas Parlamentu, lai pirms galīgā teksta pieņemšanas pēc iespējas lielākā mērā ņemtu vērā tā atzinumu.

(33) ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu, kas savu atzinumu sniedza 2021. gada 27. jūlijā ([13]).

(34) Persondatu apstrādei, ko veic dalībvalstis, pildot savus pienākumus saskaņā ar šo regulu, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ([14]). Persondatu apstrādei, ko veic Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras, pildot savus pienākumus saskaņā ar šo regulu, piemēro Regulu (ES) 2018/1725.

([10]) Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2015/443 (2015. gada 13. marts) par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).
([11]) Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).
([12]) Padomes Lēmums 2009/937/ES (2009. gada 1. decembris), ar ko pieņem Padomes reglamentu (OV L 325, 11.12.2009., 35. lpp.).
([13]) OV C 337, 23.8.2021., 2. lpp.
([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

(35) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras izstrādāt daudzgadu un gada izvērtēšanas programmas, izstrādāt un atjaunināt standarta anketu un pieņemt izvērtēšanas un atkārtotu apmeklējumu ziņojumus. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

(36) Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos saistībā ar būtisku trūkumu tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.

(37) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī regula pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo regulu, izlemj, vai tā šo regulu ieviesīs savos tiesību aktos.

(38) Īrija piedalās šajā regulā saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienotā Protokola Nr. 19 par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, 5. panta 1. punktu un saskaņā ar Padomes Lēmuma 2002/192/EK ([15]) 6. panta 2. punktu.

(39) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana ([16]), kuri attiecas uz jomām, kas minētas Padomes Lēmuma 1999/437/EK ([17]) 1. pantā.

(40) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana ([18]), kuri attiecas uz jomām, kas minētas Lēmuma 1999/437/EK 1. pantā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK ([19]) 3. pantu.

(41) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana ([20]), kuri attiecas uz jomām, kas minētas Lēmuma 1999/437/EK 1. pantā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES ([21]) 3. pantu.

([15]) Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

([16]) OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp.

([17]) Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.).

([18]) OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

([19]) Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.).

([20]) OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

([21]) Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanos (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp.).

(42) Attiecībā uz Kipru, Bulgāriju, Rumāniju un Horvātiju šī regula ir akts, kas pilnveido Šengenas *acquis* vai ir kā citādi saistīts ar to, kā attiecīgi noteikts 2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 1. punktā, 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā un 2011. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā.

(43) Tā kā Bulgārijas, Rumānijas un Horvātijas pārbaude atbilstīgi piemērojamām Šengenas izvērtēšanas procedūrām jau ir pabeigta saskaņā ar attiecīgo pievienošanās aktu, šīs regulas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā pārbaude minētajām dalībvalstīm nebūtu jāveic,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu nolūkā nodrošināt, ka dalībvalstis piemēro Šengenas *acquis* efektīvi, iedarbīgi un pareizi, tādējādi palīdzot saglabāt savstarpēju uzticēšanos starp dalībvalstīm un labi funkcionējošu zonu bez iekšējās robežkontroles.

2. Izveidotais izvērtēšanas un uzraudzības mehānisms nodrošina objektīvas un taisnīgas izvērtēšanas un uzraudzības darbības, kuru mērķis ir:

a) pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu dalībvalstīs, uz kurām tas attiecas pilnībā, un dalībvalstīs, uz kurām saskaņā ar attiecīgajiem LES un LESD pievienotajiem protokoliem Šengenas *acquis* attiecas daļēji;

b) pārbaudīt, vai ir izpildīti nepieciešamie nosacījumi visu attiecīgo Šengenas *acquis* daļu piemērošanai tajās dalībvalstīs, attiecībā uz kurām nav pieņemts Padomes lēmums, kurā noteikts, ka Šengenas *acquis* noteikumi jāpiemēro pilnībā vai daļēji, izņemot tās dalībvalstis, kuru izvērtēšana šīs regulas spēkā stāšanās brīdī jau būs pabeigta.

3. Izvērtēšanās var ietvert visus Šengenas *acquis* aspektus un tajās ņem vērā to iestāžu darbību, kuras piemēro Šengenas *acquis*. Izvērtēšanās var ietvert jo īpaši šādas politikas jomas: ārējo robežu pārvaldība, iekšējās robežkontroles neesamība, vīzu politika, atgriešana, liela mēroga informācijas sistēmas, ar kurām atbalsta Šengenas *acquis* piemērošanu, policijas sadarbība, tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās un datu aizsardzība.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "Šengenas *acquis*" ir noteikumi, kas integrēti Savienības regulējumā saskaņā ar protokolu Nr. 19 par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, kas pievienots LES un LESD, kopā ar aktiem, kas tos papildina vai kā citādi ir ar tiem saistīti;

2) "pirmreizēja izvērtēšana" ir izvērtēšana, ko veic, lai pārbaudītu, vai dalībvalsts, kurai ir saistošs Šengenas *acquis* un attiecībā uz kuru nav atcelta iekšējā robežkontrole, izpilda nosacījumus pilnīgai Šengenas *acquis* piemērošanai vai – tādas dalībvalsts gadījumā, kura nepiedalās Šengenas *acquis* un kurai Padome ir atļāvusi piemērot Šengenas *acquis* daļas – lai pārbaudītu, vai dalībvalsts izpilda nosacījumus daļējai Šengenas *acquis* piemērošanai;

3) "periodiska izvērtēšana" ir izvērtēšana, kas iekļauta daudzgadu izvērtēšanas programmā un gada izvērtēšanas programmās un ko veic, lai pārbaudītu, kā dalībvalsts piemēro Šengenas *acquis*, un novērtētu dalībvalsts vispārējo sniegumu Šengenas *acquis* piemērošanā;

4) "nepaziņota izvērtēšana" ir izvērtēšana, kas nav iekļauta daudzgadu izvērtēšanas programmā un gada izvērtēšanas programmās un ko veic, lai pārbaudītu, kā viena vai vairākas dalībvalstis piemēro Šengenas *acquis* vienā vai vairākās politikas jomās;

5) "tematiska izvērtēšana" ir izvērtēšana, kura ir iekļauta gada izvērtēšanas programmā un kuras mērķis ir sniegt analīzi par dalībvalstu tiesību aktiem vai praksi Šengenas *acquis* piemērošanā vai par konkrētu tā daļu piemērošanu vairākās dalībvalstīs;

6) "apmeklējums" ir kādas dalībvalsts vai tās konsulātu apmeklējums nolūkā veikt izvērtēšanas vai uzraudzības darbību;

7) "atkārtots apmeklējums" ir papildu apmeklējums, ko veic pēc izvērtēšanas, kurā konstatēts būtisks trūkums, vai pēc pirmreizējas izvērtēšanas, kurā secināts, ka izvērtētā dalībvalsts nav izpildījusi nepieciešamos nosacījumus Šengenas *acquis* piemērošanai;

8) "pārbaudes apmeklējums" ir papildu apmeklējums, kas nav atkārtots apmeklējums un ko veic, lai uzraudzītu rīcības plāna īstenošanas gaitu;

9) "neatbilstīgs konstatējums" ir konstatējuma novērtējums, saskaņā ar kuru valstu normatīvie un administratīvie pasākumi vai to īstenošana neatbilst juridiski saistošajiem Šengenas *acquis* noteikumiem;

10) "būtisks trūkums" ir vispārējs tādas situācijas novērtējums, kas ir saistīta ar vienu vai vairākiem neatbilstīgiem konstatējumiem, kuri attiecas uz Šengenas *acquis* efektīvu piemērošanu un kuri atsevišķi vai kopā var būt pamattiesību pārkāpums, vai kuri būtiski negatīvi ietekmē vai laika gaitā var būtiski negatīvi ietekmēt vienu vai vairākas dalībvalstis vai zonas bez iekšējās robežkontroles darbību;

11) "darba grupa" ir grupa, ko veido dalībvalstu izraudzīti eksperti un Komisijas pārstāvji, kuri veic izvērtēšanas un uzraudzības darbības;

12) "novērotājs" ir eksperts, ko norīkojusi 7. pantā minētā Savienības struktūra, birojs vai aģentūra un kas piedalās novērtēšanas vai uzraudzības darbībā;

13) "eksperts praktikants" ir dalībvalsts norīkots eksperts vai Komisijas pārstāvis, kas jāapmāca, lai tas kļūtu par Šengenas izvērtētāju.

3. pants

Atbildība un pienākums sadarboties

1. Dalībvalstis un Komisija kopīgi atbild par izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma īstenošanu, un tām palīdz attiecīgās 7. pantā minētās Savienības struktūras, biroji un aģentūras saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām.

2. Komisija veic vispārēju koordinēšanu saistībā ar gada un daudzgadu izvērtēšanas programmu izstrādi, anketu sagatavošanu, apmeklējumu grafiku noteikšanu, apmeklējumu veikšanu un izvērtēšanas ziņojumu un ieteikumu sagatavošanu. Tā nodrošina arī to, ka tiek veikti turpmāki pasākumi un uzraudzība.

3. Padome pieņem ieteikumus būtisku trūkumu, pirmreizēju izvērtēšanu un tematisku izvērtēšanu gadījumos un tad, ja izvērtētā dalībvalsts būtiski apstrīd izvērtēšanas ziņojuma projektu, kurā ietverts ieteikumu projekts. Saistībā ar izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma uzraudzības posmu Padome pieņem īstenošanas lēmumus par rīcības plānu slēgšanu būtisku trūkumu un pirmreizēju izvērtēšanu gadījumos.

Padome īsteno savu politisko lomu attiecībā uz Šengenas zonas pārvaldību, apspriežot Komisijas iesniegtos ziņojumus saskaņā ar 25. pantu, tostarp par rīcības plānu īstenošanas stāvokli, un rīkojot politiskas diskusijas par Šengenas *acquis* efektīvu īstenošanu un pareizu zonas bez iekšējās robežkontroles darbību. Šajā nolūkā Komisija un Padome pilnībā sadarbojas visos izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma posmos, ko īsteno saskaņā ar šo regulu. Konkrēti, Komisija Padomei sniedz attiecīgu un savlaicīgu informāciju par izvērtēšanas un uzraudzības darbību plānošanu un īstenošanu.

4. Dalībvalstis un Komisija pilnībā sadarbojas visos izvērtēšanu posmos, lai nodrošinātu šīs regulas efektīvu īstenošanu.

5. Dalībvalstis veic visus vispārējos vai konkrētos pasākumus, lai sniegtu atbalstu un palīdzību Komisijai un darba grupām izvērtēšanas un uzraudzības darbību īstenošanā.

Dalībvalstis nodrošina, ka Komisija un darba grupas, kas veic izvērtēšanas un uzraudzības darbības, spēj efektīvi pildīt savus uzdevumus, jo īpaši, sniedzot iespēju Komisijai un darba grupām ar pieprasījumiem tieši vērsties pie attiecīgajām personām un nodrošinot pilnīgu un netraucētu piekļuvi visām zonām, telpām un dokumentiem, kas vajadzīgi izvērtēšanas vai uzraudzības darbībai, tostarp valsts un iekšējām pamatnostādnēm un norādījumiem. Piekļuve attiecīgajai klasificētajai informācijai tiek piešķirta darba grupas locekļiem un novērotājiem, kuriem ir attiecīga drošības pielaide, ko izdevusi kompetenta iestāde.

6. Komisija ir atbildīga par savu pārstāvju un dalībvalstu ekspertu darba grupu nepieciešamo braucienu organizēšanu uz apmeklējamo dalībvalsti un no tās.

Komisija sedz ceļa un uzturēšanās izdevumus ekspertiem, kuri piedalās apmeklējumos, un 16. panta 2. punktā minētajam ekspertam praktikantam.

Apmeklētā dalībvalsts atbild par vajadzīgā transporta nodrošināšanu uz vietas, izņemot nepaziņotu apmeklējumu gadījumos.

4. pants

Izvērtēšanas veidi

1. Var būt šādi izvērtēšanu veidi:

a) pirmreizējas izvērtēšanas;

b) periodiskas izvērtēšanas;

c) nepaziņotas izvērtēšanas;

d) tematiskas izvērtēšanas.

2. Komisija organizē pirmreizējas izvērtēšanas pēc tam, kad dalībvalsts ir paziņojusi, ka tā ir gatava izvērtēšanai.

3. Komisija var organizēt nepaziņotas izvērtēšanas, jo īpaši:

a) lai izvērtētu to, kā tiek piemērots pie iekšējām robežām piemērojamais Šengenas *acquis*;

b) kad tā uzzina par jaunām vai sistēmiskām problēmām, kurām varētu būt būtiska negatīva ietekme uz zonas bez iekšējās robežkontroles darbību, tostarp par apstākļiem, kas apdraudētu sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību minētajā zonā;

c) kad tai ir pamats uzskatīt, ka kāda dalībvalsts nopietni nepilda savus pienākumus saskaņā ar Šengenas *acquis*, tostarp, kad tai ir pamats uzskatīt, ka tiek nopietni pārkāptas pamattiesības.

4. Komisija var organizēt tematiskas izvērtēšanas, jo īpaši, lai novērtētu būtisku tiesību aktu izmaiņu īstenošanu, kad tās sāk piemērot, un jaunu iniciatīvu ieviešanu vai lai novērtētu problēmas dažādās politikas jomās vai to dalībvalstu praksi, kurām ir līdzīgas problēmas.

5. pants

Uzraudzības darbību veidi

Uzraudzības darbības var būt šādas:

a) izvērtēto dalībvalstu iesniegto rīcības plānu un ziņojumu par turpmākiem pasākumiem pārskatīšana;

b) atkārtoti apmeklējumi;

c) pārbaudes apmeklējumi.

6. pants

Izvērtēšanas un uzraudzības metodes

Izvērtēšanas un uzraudzības darbības, kas minētas 4. un 5. pantā, var veikt, izmantojot apmeklējumus, kā arī anketas vai izņēmuma kārtā citas attālinātas metodes.

Attiecīgā gadījumā katru izvērtēšanas un uzraudzības metodi var izmantot atsevišķi vai kopā ar kādu citu metodi.

7. pants

Sadarbība ar ES struktūrām, birojiem un aģentūrām

1. Komisija sadarbojas ar attiecīgajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, kas piedalās Šengenas *acquis* īstenošanā, kā arī ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*).

Lai atvieglotu sadarbību šīs regulas īstenošanā, Komisija var noslēgt vienošanās ar minētajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām.

2. Lai uzlabotu situācijas apzināšanos Regulas (ES) 2019/1896 nozīmē attiecībā uz Šengenas *acquis* īstenošanu dalībvalstīs, Komisija var lūgt 1. punktā minētās Savienības struktūras, birojus un aģentūras atbilstīgi to attiecīgajām pilnvarām sniegt informāciju, statistikas datus vai riska analīzes, tostarp par korupciju un organizēto noziedzību, ciktāl tās var apdraudēt Šengenas *acquis* piemērošanu dalībvalstīs.

Izvērtētā dalībvalsts var komentēt saskaņā ar pirmo daļu sniegto informāciju.

8. pants

Sadarbība ar *Frontex*

1. Līdz katra gada 31. augustam *Frontex* iesniedz Padomei, Komisijai un dalībvalstīm riska analīzi, lai izstrādātu 13. pantā minēto gada izvērtēšanas programmu.

Pirmajā daļā minētā riska analīze aptver visus attiecīgos aspektus, kas saistīti ar Eiropas integrēto robežu pārvaldību, un tajā ietver ieteikumus par konkrētiem ārējo robežu posmiem, konkrētām robežšķērsošanas vietām un konkrētām vietām, kas ir būtiskas, lai novērtētu atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/115/EK ([22]) dalībvalstīs, kuras jāizvērtē nākamajā gadā saskaņā ar daudzgadu izvērtēšanas programmu, kura izstrādāta, ievērojot 12. pantu.

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008., 98. lpp.).

2. Līdz katra gada 31. augustam *Frontex* iesniedz Komisijai atsevišķu riska analīzi, kurā ietver ieteikumus par nepaziņotām izvērtēšanām nākamajā gadā, neatkarīgi no katru gadu izvērtējamo dalībvalstu secības saskaņā ar daudzgadu izvērtēšanas programmu, kura izstrādāta, ievērojot 12. pantu.

Pirmajā daļā minētie ieteikumi var attiekties uz jebkuru reģionu vai konkrētu zonu, un tajos iekļauj sarakstu ar vismaz 10 konkrētiem ārējo robežu posmiem, vismaz 10 konkrētām robežšķērsošanas vietām un vismaz 10 konkrētām vietām, kas ir būtiskas, lai novērtētu atbilstību Direktīvai 2008/115/EK, kā arī citu būtisku informāciju.

9. pants

Sadarbība ar Eiropolu

Saskaņā ar Regulas (ES) 2016/794 4. panta 1. punkta u) apakšpunktu Eiropols sniedz speciālās zināšanas, analīzi, ziņojumus un citu būtisku informāciju, lai atbalstītu šīs regulas īstenošanu.

10. pants

Sinerģija ar citām izvērtēšanas un uzraudzības darbībām

1. Lai uzlabotu informētību par zonas bez iekšējās robežkontroles darbību un izvairītos no centienu dublēšanās un pretrunīgiem pasākumiem, Komisija, sagatavojot izvērtēšanas un uzraudzības darbības, izmanto attiecīgo mehānismu un instrumentu rezultātus, tostarp Savienības struktūru, biroju un aģentūru, kas piedalās Šengenas *acquis* īstenošanā, izvērtēšanas un uzraudzības darbību rezultātus, jo īpaši neaizsargātības novērtējumu, un *FRA*, kā arī neatkarīgu valstu uzraudzības mehānismu un struktūru izvērtēšanas un uzraudzības darbību rezultātus. Ja iespējams, Komisija, vienojoties ar novērtēto dalībvalsti, var izmantot valsts kvalitātes kontroles mehānismu rezultātus.

2. Ieteikumi saskaņā ar šo regulu papildina ieteikumus, kas sniegti saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 32. panta 7. punktu, veicot neaizsargātības novērtējumu.

3. Komisija var drošā veidā un laikus apmainīties ar attiecīgajām 1. punktā minētajām valstu un Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām ar sīki izklāstītu informāciju par izvērtēšanas ziņojumiem, rīcības plāniem un atjauninājumiem par rīcības plānu īstenošanu.

Pirmajā daļā minētā informācijas apmaiņa notiek saskaņā ar attiecīgo Savienības struktūru, biroju un aģentūru pilnvarām.

11. pants

Informācija no trešām personām

Neskarot 20. panta 1. punktu, izvērtēšanas un uzraudzības darbību plānošanā un īstenošanā Komisija var ņemt vērā trešo personu, tostarp neatkarīgu iestāžu, nevalstisko organizāciju un starptautisko organizāciju, sniegto informāciju, kas saistīta ar Šengenas *acquis* īstenošanu.

Komisija informē dalībvalstis par tādu trešo personu sniegto informāciju, ko tā atzīst par būtisku izvērtēšanas un uzraudzības darbību plānošanā. Pēc tam dalībvalstīm ir iespēja komentēt minētās informācijas būtību.

II NODAĻA

PLĀNOŠANA

12. pants

Daudzgadu izvērtēšanas programma

1. Komisija, vajadzības gadījumā pēc apspriešanās ar 7. pantā minētajām attiecīgajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, izstrādā daudzgadu izvērtēšanas programmu, kas aptver septiņus gadus, un to dara vismaz astoņus mēnešus pirms nākamā septiņu gadu perioda sākuma.

Katrā daudzgadu izvērtēšanas ciklā katrā dalībvalstī veic vienu periodisku izvērtēšanu un vajadzības gadījumā var veikt vienu vai vairākas tematiskas vai nepaziņotas izvērtēšanas, pamatojoties uz riska analīzēm, jauniem tiesību aktiem vai informāciju, ko Komisija ieguvusi saskaņā ar 7. līdz 11. pantu.

2. Komisija ar īstenošanas aktu izstrādā daudzgadu izvērtēšanas programmu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

Komisija nosūta daudzgadu izvērtēšanas programmu Eiropas Parlamentam un Padomei.

3. Daudzgadu izvērtēšanas programmā attiecīgā gadījumā var noteikt konkrētas prioritārās jomas 1. panta 3. punktā minētajās politikas jomās, kurās veicamas periodiskās izvērtēšanas, un iekļauj šo izvērtēšanu provizorisku grafiku.

Daudzgadu izvērtēšanas programmā nosaka to dalībvalstu provizorisko sarakstu, kurās attiecīgajā gadā jāveic periodiskas izvērtēšanas, neskarot saskaņā ar šā panta 4. punktu veiktās korekcijas. Pagaidu kārtībā, kādā dalībvalstīs veicama periodiska izvērtēšana, ņem vērā laiku, kas pagājis kopš iepriekšējās periodiskās izvērtēšanas. Tajā ņem vērā arī iepriekšējo izvērtēšanu rezultātus, rīcības plānu īstenošanas gaitu un citu būtisku informāciju, kas ir Komisijas rīcībā un kas savākta saskaņā ar 7. līdz 11. pantu, attiecībā uz dalībvalstu praksi Šengenas *acquis* piemērošanā.

4. Ja *force majeure* neļauj veikt izvērtēšanas saskaņā ar provizorisko grafiku, kas noteikts saskaņā ar 3. punktu, Komisija, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, var veikt korekcijas attiecīgo izvērtēšanu grafikā.

Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par pirmajā daļā minētajiem notikumiem un to paredzamo ietekmi uz izvērtēšanu plānošanu saskaņā ar daudzgadu izvērtēšanas programmu.

13. pants

Gada izvērtēšanas programma

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, līdz 15. novembrim gadā, kas ir pirms tā gada, uz kuru attiecas programma, izstrādā gada izvērtēšanas programmu. Minētās gada izvērtēšanas programmas pamatā jo īpaši ir riska analīzes un cita informācija, ko Komisija ieguvusi saskaņā ar 7. līdz 11. pantu. Īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

2. Gada izvērtēšanas programmā iekļauj šādu izvērtēšanu provizorisku grafiku:

a) dalībvalstu periodiskas izvērtēšanas, kā noteikts daudzgadu izvērtēšanas programmā;

b) dalībvalsts pirmreizējas izvērtēšanas;

c) attiecīgā gadījumā – tematiskas izvērtēšanas, tostarp to temats, izvērtējamās dalībvalstis un paredzētās metodes.

3. Komisija nekavējoties nosūta gada izvērtēšanas programmu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Ja *force majeure* neļauj veikt izvērtēšanas saskaņā ar provizorisko grafiku, kas noteikts saskaņā ar šā panta 2. punktu, Komisija, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, var veikt korekcijas attiecīgo izvērtēšanu grafikā.

Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par otrajā daļā minētajiem notikumiem un to paredzamo ietekmi uz izvērtēšanu plānošanu saskaņā ar gada izvērtēšanas programmu.

14. pants

Standarta anketa

1. Komisija ar īstenošanas aktu izstrādā un atjaunina standarta anketu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

Izstrādājot anketu, Komisija var apspriesties ar attiecīgajām 7. pantā minētajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām.

2. Standarta anketa aptver attiecīgo tiesību aktu īstenošanu, kā arī Šengenas *acquis* īstenošanai pieejamos organizatoriskos un tehniskos līdzekļus, tostarp tos, kas minēti rokasgrāmatās, Šengenas katalogos un attiecīgajos statistikas datos.

3. Līdz katra gada 1. jūlijam Komisija nosūta standarta anketu tām dalībvalstīm, kurās saskaņā ar gada izvērtēšanas programmu nākamajā gadā jāveic periodiskas izvērtēšanas.

Pirmajā daļā minētās dalībvalstis līdz tā paša gada 31. oktobrim iesniedz Komisijai savas atbildes.

Komisija dara otrajā daļā minētās atbildes pieejamas pārējām dalībvalstīm.

4. Pēc Komisijas pieprasījuma izvērtētās dalībvalstis atjaunina savas atbildes uz standarta anketas jautājumiem un pirms konkrētām izvērtēšanām atbild uz papildu jautājumiem, ja tas tiek pieprasīts. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis var arī sniegt informāciju par valstu kvalitātes kontroles mehānismu un iekšējo revīziju konstatējumiem.

III NODAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI IZVĒRTĒŠANAS UN UZRAUDZĪBAS DARBĪBU VEIKŠANAI

15. pants

Darba grupas locekļi un novērotāji

1. Darba grupas locekļiem un novērotājiem, kas piedalās izvērtēšanas un uzraudzības darbībās, ir atbilstīga kvalifikācija, tostarp pamatīgas teorētiskas zināšanas un pieredze jomās, uz kurām attiecas izvērtēšanas un uzraudzības mehānisms, kā arī padziļinātas zināšanas par izvērtēšanas principiem, procedūrām un metodēm, un viņi spēj efektīvi sazināties kopējā valodā.

2. Eksperti no dalībvalstīm, kurām saskaņā ar attiecīgo pievienošanās aktu ir saistošs Šengenas *acquis*, bet kuras to vēl pilnībā nepiemēro, piedalās visu Šengenas *acquis* daļu izvērtēšanas un uzraudzības darbībās.

16. pants

Ekspertu, novērotāju un ekspertu praktikantu apmācība

1. Dalībvalstis un Komisija sadarbībā ar attiecīgajām 7. pantā minētajām Savienības struktūrām, birojiem vai aģentūrām nodrošina, ka dalībvalstu eksperti un Komisijas pārstāvji saņem atbilstošu apmācību, lai kļūtu par Šengenas izvērtētājiem.

Komisija nodrošina, ka Šengenas izvērtētāju mācību kursus organizē visās attiecīgajās politikas jomās un tajos iekļauj iestāžu pareizu darbību, kā arī pamattiesību komponentus, kas izstrādāti, piedaloties *FRA*.

Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām 7. pantā minētajām Savienības struktūrām, birojiem vai aģentūrām regulāri atjaunina sākotnējās apmācības programmas un vajadzības gadījumā nodrošina pēcapmācību un apmācību kvalifikācijas celšanai.

2. Pienācīgi pamatotos gadījumos katrā darba grupā, kas veic periodiskas izvērtēšanas, var iekļaut vienu ekspertu praktikantu no dalībvalsts vai Komisijas.

3. Novērotājiem ir atbilstoša apmācība.

17. pants

Dalībvalstu ekspertu rezerve

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm katru gadu izveido tādu ekspertu rezervi, kuru profesionālā pieredze aptver politikas jomas vai – attiecīgā gadījumā – konkrētās prioritārās jomas, kas noteiktas daudzgadu izvērtēšanas programmā.

2. Vienlaikus ar ikgadējās izvērtēšanas programmas izstrādi saskaņā ar 13. panta 1. punktu pēc Komisijas uzaicinājuma dalībvalstis norīko nākamā gada ekspertu rezervei vienu vai vairākus kvalificētus ekspertus katrā politikas jomā. Katra dalībvalsts nodrošina, ka katrā politikas jomā kalendārā gada laikā ir pieejams vismaz viens norīkots eksperts. Dalībvalsts var norādīt sešu mēnešu laikposmu, kurā norīkotais eksperts ir pieejams, un preferences konkrētai izvērtēšanai. Komisija, cik vien iespējams, ņem vērā minētās preferences.

Dalībvalstīm netiek prasīts norīkot ekspertus jomās, kurās objektīvu iemeslu dēļ tās netiek izvērtētas, vai – ārkārtas gadījumos – tad, ja norīkošana būtiski ietekmētu valsts uzdevumu izpildi. Ja dalībvalsts atsaucas uz pēdējo minēto situāciju, tā rakstiski sniedz Komisijai pamatojumu un informāciju par šādu ārkārtas situāciju.

Dalībvalstis informē Komisiju par valsts kontaktpersonu, kas izraudzīta paziņošanai par ekspertu norīkošanu.

3. Atkarībā no gada izvērtēšanas programmā iekļautajām izvērtēšanām Komisija uzaicinājumā sīkāk precizē profesionālās prasības norīkotajiem ekspertiem.

4. Sešu nedēļu laikā pēc 2. punktā minētā uzaicinājuma saņemšanas dalībvalstis norīko ekspertus.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka norīkotie eksperti atbilst 15. pantā minētajiem nosacījumiem un konkrētajām prasībām, kas izklāstītas uzaicinājumā par ekspertu rezerves izveidošanu.

6. Ekspertus, kas ir saņēmuši atbilstošu apmācību, kā minēts 16. pantā, norīko, ja iespējams, ekspertu rezervei, kas izveidota gadam, kas seko pēc tā gada, kurā viņi beidza attiecīgo mācību kursu.

7. Komisija var uzaicināt attiecīgās 7. pantā minētās ES struktūras, birojus un aģentūras norīkot novērotājus ekspertu rezervei.

8. Komisija vienas nedēļas laikā no ekspertu norīkošanas novērtē norīkotos ekspertus un apstiprina ekspertu atlasi rezervei. Viena mēneša laikā no ekspertu rezerves izveides Komisija informē dalībvalstis par ekspertu atlasi nākamajā gadā plānotajām izvērtēšanām, ņemot vērā pieejamību un konkrētai izvērtēšanai norādītās preferences.

9. Ja neviens no politikas jomu ekspertiem neatbilst šā panta 3. punktā minētajām prasībām, Komisija aicina attiecīgo dalībvalsti norīkot jaunu ekspertu attiecīgajā politikas jomā.

10. Dalībvalstis nodrošina, ka norīkotie eksperti ir pieejami izvērtēšanu veikšanai, ja vien viņi nesaskaras ar ārkārtas situāciju, piemēram tādu, kas būtiski ietekmē valsts uzdevumu izpildi vai personīgo situāciju. Ja dalībvalsts atsaucas uz šādu ārkārtas situāciju, tā rakstiski sniedz Komisijai pamatojumu un informāciju par situāciju.

Ja eksperts vairs nav pieejams iekļaušanai rezervē, attiecīgā dalībvalsts saprātīgā laikā norīko aizstājēju.

11. Komisija regulāri atjaunina rezerves ekspertu sarakstu un informē dalībvalstis par katras dalībvalsts norīkoto ekspertu skaitu un profilu.

18. pants

Darba grupu izveide

1. Komisija, pamatojoties uz izvērtēšanas vai uzraudzības darbības īpatnībām un vajadzībām, nosaka to dalībvalstu ekspertu un Komisijas pārstāvju skaitu, kas piedalās darba grupā. Maksimālais skaits Komisijas pārstāvju, kuri piedalās darba grupā, ir divi. Minimālais dalībvalstu ekspertu skaits darba grupā, kas piedalās paziņotā apmeklējumā vai nepaziņotā apmeklējumā, ir trīs. Komisija no ekspertu rezerves atlasa ekspertus, kuri kļūs par darba grupas locekļiem.

Izveidojot darba grupas atkārtotiem apmeklējumiem un pārbaudes apmeklējumiem konkrētā dalībvalstī, Komisija un dalībvalstis cenšas nodrošināt, ka vismaz puse no dalībvalstu ekspertiem darba grupā ir tie paši, kas piedalījās izvērtēšanā.

2. Atlasot ekspertus, Komisija ņem vērā profilus, kas vajadzīgi noteiktai izvērtēšanas vai uzraudzības darbībai, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt ģeogrāfisko līdzsvaru un profesionālās pieredzes līdzsvaru, kā arī valstu pārvaldes iestāžu veiktspēju.

Dalībvalstu eksperti nepiedalās tādā darba grupā, kas veic izvērtēšanas vai uzraudzības darbību dalībvalstī, kurā viņi ir nodarbināti.

3. Komisija aicina atlasītos ekspertus tūlīt pēc tam, kad ir noteikts izvērtēšanas vai uzraudzības darbības datums, un ne vēlāk kā desmit nedēļas pirms izvērtēšanas vai uzraudzības darbības sākuma. Uzaicinātie eksperti, vienojoties ar norīkotājām iestādēm, atbild vienas nedēļas laikā pēc uzaicinājuma saņemšanas.

Pirmajā daļā minētos uzaicinājumus nosūta ar izraudzīto valsts kontaktpersonu starpniecību.

4. Nepaziņotu apmeklējumu gadījumā Komisija ar izraudzīto valsts kontaktpersonu starpniecību nosūta uzaicinājumus ne vēlāk kā divas nedēļas pirms ieplānotā apmeklējuma. Uzaicinātie eksperti, vienojoties ar norīkotājām iestādēm, atbild 72 stundu laikā pēc uzaicinājuma saņemšanas.

5. Komisija var aicināt attiecīgās 7. pantā minētās Savienības struktūras, birojus un aģentūras norīkot pārstāvi ar atbilstošu profesionālo un praktisko pieredzi piedalīties izvērtēšanas vai uzraudzības darbībā novērotāja statusā jomā, kura ietilpst to pilnvarās. Uzaicinājumam un atbildei piemēro šā panta 3. un 4. punktā noteiktos termiņus.

6. Ja dalībvalsts vēlas norīkot ekspertu praktikantu, kas minēts 16. panta 2. punktā, tā par to paziņo Komisijai vismaz sešas nedēļas pirms ieplānotās izvērtēšanas.

7. Šā panta 5. punktā minētie novērotāji atbalsta darba grupu pēc vadošo ekspertu pieprasījuma, taču viņi nepiedalās darba grupas iekšējā lēmumu pieņemšanas procesā.

Eksperti praktikanti, kas minēti 6. punktā, aktīvi nepiedalās izvērtēšanas darbībā.

8. Ja Komisija – vismaz sešas nedēļas pirms ieplānotās izvērtēšanas vai uzraudzības darbības vai vismaz vienu nedēļu pirms nepaziņota apmeklējuma gadījumā – nesaņem apstiprinājumu par nepieciešamā skaita rezerves ekspertu piedalīšanos, tā nekavējoties uzaicina visas dalībvalstis norīkot vakantajās vietās kvalificētus ekspertus, kuri nav iekļauti rezervē. Dalībvalstis atbild 72 stundu laikā pēc minētā uzaicinājuma saņemšanas.

9. Komisija norīko Komisijas vadošo ekspertu un ierosina dalībvalstu vadošo ekspertu. Dalībvalstu vadošo ekspertu ieceļ darba grupas locekļi, cik drīz vien iespējams, pēc darba grupas izveidošanas.

Vadošie eksperti jo īpaši atbild par vispārējo plānošanu, sagatavošanas darbībām, darba grupas organizēšanu, izvērtēšanu veikšanu, izvērtēšanas ziņojuma izstrādes koordinēšanu, izvērtēšanas ziņojuma un ieteikumu iesniegšanu, kvalitātes pārbaudi un pēcpasākumiem, kā arī vajadzības gadījumā attiecīgajām uzraudzības darbībām.

19. pants

Apmeklējumi

1. Darba grupas veic visas nepieciešamās sagatavošanās darbības, lai nodrošinātu, ka apmeklējumi ir efektīvi, precīzi un konsekventi.

2. Komisija ciešā sadarbībā ar vadošajiem ekspertiem un attiecīgo dalībvalsti sagatavo sīki izstrādātu programmu apmeklējumiem kādā dalībvalstī vai tās konsulātos.

Pirmajā daļā minētajā sīki izstrādātajā programmā var ietvert apmeklējumus un tikšanās ar valsts iestādēm un struktūrām, kā arī nevalstiskām un starptautiskām organizācijām, citiem subjektiem, aģentūrām un struktūrām, kas atbalsta dalībvalstis Šengenas *acquis* īstenošanā.

3. Paziņoto apmeklējumu gadījumā Komisija vismaz sešas nedēļas pirms apmeklējuma apspriežas ar attiecīgo dalībvalsti un paziņo tai grafiku un sīki izstrādātu programmu. Tajā iepriekš norāda darba grupas locekļu un novērotāju vārdus. Attiecīgā dalībvalsts norīko kontaktpersonu praktisku pasākumu veikšanai saistībā ar apmeklējumu.

4. Nepaziņoti apmeklējumi notiek ar vismaz 24 stundu iepriekšēju paziņošanu attiecīgajai dalībvalstij. Nepaziņoti iekšējo robežu apmeklējumi notiek bez iepriekšējas paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij. Nepaziņoti apmeklējumi var notikt bez iepriekšējas paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij, gadījumos, kad Komisijai ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka Šengenas *acquis* piemērošanā tiek nopietni pārkāptas pamattiesības. Pārbaudes apmeklējumi var arī notikt bez iepriekšējas paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij.

Komisija sagatavo sīki izstrādātu programmu iepriekš nepaziņotiem apmeklējumiem. Ja dalībvalstij tika paziņots par nepaziņotu apmeklējumu, Komisija ar attiecīgo dalībvalsti var apspriest grafiku un sīki izstrādāto programmu.

20. pants

Izvērtēšanas ziņojumi un ieteikumi

1. Pēc katras izvērtēšanas darba grupa sagatavo izvērtēšanas ziņojumu.

Gatavojot izvērtēšanas ziņojumu, darba grupas ņem vērā atbildes uz standarta anketas jautājumiem, visu papildu informāciju, kas iegūta saskaņā ar 7. līdz 11. pantu un pārbaudīta izvērtēšanas darbības laikā, kā arī izvērtēšanas darbības konstatējumus. Izvērtēšanas ziņojumos var iekļaut dokumentārus un digitālus materiālus, lai pamatotu konstatējumus. Ja izvērtēšanu veic apmeklējuma laikā, darba grupa sagatavo izvērtēšanas ziņojumu apmeklējuma laikā.

Darba grupa uzņemas vispārēju atbildību par izvērtēšanas ziņojuma sagatavošanu un tā integritātes un kvalitātes nodrošināšanu. Nesaskaņu gadījumā darba grupa cenšas panākt kompromisu.

Komisija četru nedēļu laikā pēc izvērtēšanas darbības beigām izvērtētajai dalībvalstij nosūta izvērtēšanas ziņojuma projektu, kurā ietverts ieteikumu projekts. Izvērtētā dalībvalsts divu nedēļu laikā pēc tā saņemšanas iesniedz piezīmes par izvērtēšanas ziņojuma projektu. Projekta sagatavošanas sanāksme notiek pēc izvērtētās dalībvalsts pieprasījuma, ne vēlāk kā piecās darba dienās pēc tam, kad ir saņemtas izvērtētās dalībvalsts piezīmes. Izvērtētās dalībvalsts piezīmes attiecīgā gadījumā iekļauj izvērtēšanas ziņojuma projektā.

2. Izvērtēšanas ziņojumā analizē kvalitatīvos, kvantitatīvos, operatīvos, administratīvos un organizatoriskos aspektus un norāda izvērtēšanas laikā konstatētos trūkumus, jomas, kurās jāpanāk uzlabojumi, un paraugpraksi.

3. Konstatējumus var novērtēt vienā no šādām kategorijām:

a) paraugprakse;

b) vajadzīgi uzlabojumi;

c) neatbilstošs.

4. Komisija ar īstenošanas aktu pieņem izvērtēšanas ziņojumu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā. Izvērtēšanas ziņojumu pieņem ne vēlāk kā četros mēnešos pēc izvērtēšanas darbības beigām.

Izvērtēšanas ziņojumā iekļauj ieteikumus korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst izvērtēšanas laikā konstatētos trūkumus un pievērsties jomām, kurās jāveic uzlabojumi, kā arī norāda prioritātes to īstenošanai. Izvērtēšanas ziņojumā var paredzēt saprātīgus termiņus, kas noteikti sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti, ieteikumu īstenošanai. Ja izvērtēšanā konstatē būtisku trūkumu, piemēro 22. pantā izklāstītos konkrētos noteikumus.

Komisija izvērtēšanas ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā 14 dienas pēc ziņojuma pieņemšanas.

5. Ja izvērtētā dalībvalsts 10 darba dienu laikā pēc projekta sagatavošanas sanāksmes būtiski apstrīd izvērtēšanas ziņojuma projekta saturu vai kāda konstatējuma būtību, ziņojumā, kas Komisijai jāpieņem, iekļauj tikai konstatējumus un neiekļauj ieteikumus. Šādos gadījumos – un neskarot 22. pantu – Komisija ne vēlāk kā četros mēnešos pēc izvērtēšanas darbības beigām iesniedz Padomei atsevišķu priekšlikumu ieteikumu pieņemšanai ar īstenošanas lēmumu. Priekšlikumā var noteikt saprātīgus termiņus, kas noteikti sadarbībā ar dalībvalsti ieteikumu īstenošanai, un tajā norāda to īstenošanas prioritātes.

Padome pieņem ieteikumus un nosūta tos Eiropas Parlamentam un dalībvalstu parlamentiem.

21. pants

Pēcpasākumi un uzraudzība

1. Divu mēnešu laikā pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi izvērtēšanas ziņojumu, kurā ietverti ieteikumi, ievērojot 20. panta 4. punktu, vai pēc Padomes ieteikumu pieņemšanas, ievērojot 20. panta 5. punktu, izvērtētā dalībvalsts iesniedz Komisijai un Padomei rīcības plānu visu ieteikumu īstenošanai. Pārējās dalībvalstis tiek aicinātas iesniegt piezīmes par rīcības plānu.

2. Pēc apspriešanās ar darba grupu, kas veikusi izvērtēšanas darbību, Komisija izvērtētajai dalībvalstij sniedz pārskatu par rīcības plāna atbilstību viena mēneša laikā pēc tā iesniegšanas.

Ja Komisija neuzskata, ka rīcības plāns ir atbilstīgs, izvērtētā dalībvalsts viena mēneša laikā pēc pārskata saņemšanas iesniedz pārskatītu rīcības plānu. Komisija rīcības plāna pārskatu iesniedz arī Padomei.

3. Izvērtētā dalībvalsts reizi sešos mēnešos no paziņojuma par rīcības plāna pārskata saņemšanu dienas ziņo Komisijai un Padomei par tās rīcības plāna īstenošanu, līdz Komisija uzskata, ka rīcības plāns ir pilnībā īstenots. Atkarībā no trūkumu būtības un ieteikumu īstenošanas stāvokļa Komisija, apspriežoties ar izvērtēto dalībvalsti, var pieprasīt izvērtētajai dalībvalstij ziņot biežāk.

Ja izvērtētā dalībvalsts regulāri neziņo par rīcības plāna īstenošanu, Komisija informē Padomi un Eiropas Parlamentu, ka izvērtētā dalībvalsts nepilda savus pienākumus.

Komisija var veikt pārbaudes apmeklējumus, lai uzraudzītu rīcības plāna īstenošanas progresu.

Ja Komisija uzskata, ka rīcības plāns ir pilnībā īstenots, tā informē dalībvalstis par rīcības plāna slēgšanu.

IV NODAĻA

BŪTISKS TRŪKUMS UN KONKRĒTI IZVĒRTĒŠANAS VEIDI

22. pants

Konkrēti noteikumi gadījumā, ja izvērtēšanas ziņojumā ir konstatēts būtisks trūkums

1. Izvērtēšanas darbības beigās Komisija un dalībvalsts vadošie eksperti darba grupas vārdā rakstveidā informē izvērtēto dalībvalsti par to, ka ir konstatēts būtisks trūkums. Par to nekavējoties informē arī Padomi.

Izvērtētā dalībvalsts nekavējoties veic korektīvas darbības, cita starpā vajadzības gadījumā piesaistot visus atbilstīgos operatīvos un finanšu līdzekļus. Izvērtētā dalībvalsts nekavējoties informē Komisiju un parējās dalībvalstis par tūlītējām korektīvām darbībām, kas ir veiktas vai plānotas. Vienlaikus Komisija informē attiecīgās 7. pantā minētās Savienības struktūras, birojus un aģentūras par būtiskiem trūkumiem, lai tie, iespējams, sniegtu atbalstu izvērtētajai dalībvalstij.

2. Izvērtēšanas ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar 20. panta 1., 2. un 3. punktu, prioritāri iekļauj konstatējumus, pamatojoties uz kuriem tika noteikts būtisks trūkums. Izvērtēšanas ziņojuma nosaukumā un nobeigumā skaidri norāda, ka pastāv būtisks trūkums vai būtiski trūkumi. Tam pievieno ieteikumu projektus, tostarp par tūlītējām korektīvām darbībām. Komisija divu nedēļu laikā pēc izvērtēšanas darbības beigām nosūta izvērtētajai dalībvalstij izvērtēšanas ziņojuma projektu.

Izvērtētā dalībvalsts 10 darba dienu laikā pēc tā saņemšanas iesniedz piezīmes par izvērtēšanas ziņojuma projektu. Projekta sagatavošanas sanāksme notiek pēc izvērtētās dalībvalsts pieprasījuma, ne vēlāk kā piecās darba dienās pēc tam, kad ir saņemtas izvērtētās dalībvalsts piezīmes.

3. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ saistībā ar būtisku trūkumu Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta 30. panta 3. punktā, ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc izvērtēšanas darbības beigām ar nekavējoties piemērojamu īstenošanas aktu pieņem izvērtēšanas ziņojumu. Komisija nosūta izvērtēšanas ziņojumu Eiropas Parlamentam.

4. Ņemot vērā konstatējumus, darba grupa sagatavo ieteikumus korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst izvērtēšanas ziņojumā noteikto būtisko trūkumu.

Sešu nedēļu laikā pēc izvērtēšanas ziņojuma pieņemšanas Komisija iesniedz Padomei izvērtēšanas ziņojumu kopā ar priekšlikumu ieteikumiem korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst izvērtēšanas laikā konstatēto būtisko trūkumu, un norādi par prioritātēm to īstenošanai.

Padome pieņem ieteikumus viena mēneša laikā pēc priekšlikuma saņemšanas.

Padome nosūta ieteikumus Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem.

Padome nosaka samērīgus termiņus ar būtisku trūkumu saistītu ieteikumu īstenošanai un precizē to, cik bieži izvērtētajai dalībvalstij jāziņo Komisijai un Padomei par sava rīcības plāna īstenošanu.

5. Ja apmeklējumā konstatē būtisku trūkumu, ko uzskata par tādu, kas nopietni apdraud sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību zonā bez iekšējās robežkontroles, vai kas ir konstatēts, pamatojoties uz sistemātiska pamattiesību pārkāpuma risku, Komisija par to nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

Padome steidzami apspriež šo jautājumu un, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, divu nedēļu laikā pēc priekšlikuma saņemšanas cenšas ar īstenošanas aktu pieņemt ieteikumus, kuros izklāstīti atbilstīgi pasākumi, lai novērstu vai ierobežotu būtiskā trūkuma ietekmi uz sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību zonā bez iekšējās robežkontroles vai sistemātisku pamattiesību pārkāpumu. Padomes lēmums, kurā izklāsta ieteikumus, neskar Regulas (ES) 2016/399 29. pantu un Regulas (ES) 2019/1896 42. panta 1. punktu.

Padome nosūta ieteikumus Eiropas Parlamentam.

6. Izvērtētā dalībvalsts mēneša laikā pēc ieteikumu pieņemšanas iesniedz Komisijai un Padomei savu rīcības plānu. Pārējās dalībvalstis tiek aicinātas iesniegt piezīmes par rīcības plānu. Komisija nosūta rīcības plānu Eiropas Parlamentam.

Pēc apspriešanās ar darba grupu, kas veikusi izvērtēšanas darbību, Komisija divu nedēļu laikā pēc rīcības plāna iesniegšanas iesniedz izvērtētajai dalībvalstij pārskatu par tā atbilstību. Ja Komisija neuzskata, ka rīcības plāns ir atbilstīgs, izvērtētā dalībvalsts divu nedēļu laikā pēc pārskata saņemšanas iesniedz pārskatītu rīcības plānu.

Komisija rīcības plāna pārskatu iesniedz Padomei un nosūta to Eiropas Parlamentam.

Izvērtētā dalībvalsts ziņo Komisijai un Padomei par sava rīcības plāna īstenošanu, līdz Komisija uzskata, ka rīcības plāns ir pilnībā īstenots.

7. Lai pārbaudītu progresu, kas panākts, īstenojot ieteikumus saistībā ar būtisku trūkumu, Komisija organizē atkārtotu apmeklējumu, kas notiek ne vēlāk kā gadu pēc izvērtēšanas darbības dienas.

Darba grupa sagatavo atkārtota apmeklējuma ziņojumu saskaņā ar 20. panta 1. punktu, novērtējot Padomes ieteikumu īstenošanā gūtos panākumus un secinot, vai būtiskais trūkums ir novērsts.

Komisija ar īstenošanas aktu pieņem atkārtota apmeklējuma ziņojumu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā. Komisija iesniedz atkārtota apmeklējuma ziņojumu Padomei.

8. Padome var paust savu nostāju par atkārtota apmeklējuma ziņojumu un attiecīgā gadījumā var aicināt Komisiju iesniegt priekšlikumu ieteikumiem par korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst joprojām pastāvošo būtisko trūkumu, kas konstatēts atkārtotā apmeklējuma ziņojumā. Šādos gadījumos piemēro 6. un 7. punktu.

9. Ja Komisija uzskata, ka rīcības plānu var slēgt, tā organizē pārbaudes apmeklējumu un informē Padomi par pārbaudes apmeklējuma rezultātiem. Komisija arī informē Eiropas Parlamentu, ka rīcības plānu var slēgt.

Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un ņemot vērā pārbaudes apmeklējuma rezultātus, pieņem īstenošanas lēmumu, ar ko apstiprina rīcības plāna slēgšanu.

23. pants

Konkrēti noteikumi pirmreizējām izvērtēšanām

1. Ņemot vērā konstatējumus, izvērtēšanas ziņojumam pēc pirmreizējās izvērtēšanas, kas izstrādāts saskaņā ar 20. panta 1.– 4. punktu, pievieno korektīvo darbību ieteikumu projektus.

Komisija iesniedz Padomei priekšlikumu pieņemt attiecīgos ieteikumus ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc izvērtēšanas darbības beigām.

2. Padome pieņem ieteikumus. Tā var noteikt termiņus konkrētu ieteikumu īstenošanai.

Padome nosūta ieteikumus Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem.

3. Izvērtētā dalībvalsts iesniedz Komisijai un Padomei rīcības plānu visu ieteikumu īstenošanai.

Pēc apspriešanās ar darba grupu, kas veikusi izvērtēšanas darbību, Komisija izvērtētajai dalībvalstij sniedz pārskatu par rīcības plāna atbilstību viena mēneša laikā pēc tā iesniegšanas.

Ja Komisija neuzskata, ka rīcības plāns ir atbilstīgs, izvērtētā dalībvalsts iesniedz pārskatītu rīcības plānu.

Izvērtētā dalībvalsts reizi sešos mēnešos no paziņojuma par pārskata saņemšanu dienas ziņo Komisijai un Padomei par rīcības plāna īstenošanu.

4. Komisija organizē vienu vai vairākus atkārtotus apmeklējumus, ja izvērtēšanas ziņojumā secināts, ka izvērtētā dalībvalsts neizpilda nosacījumus Šengenas *acquis* piemērošanai.

Darba grupa sagatavo atkārtota apmeklējuma ziņojumu saskaņā ar 20. panta 1.–4. punktu, novērtējot Padomes ieteikumu īstenošanā gūtos panākumus.

Komisija ar īstenošanas aktu pieņem atkārtota apmeklējuma ziņojumu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā. Komisija iesniedz atkārtotā apmeklējuma ziņojumu un attiecīgā gadījumā priekšlikumu Padomes ieteikumiem pieņemšanai Padomē ar īstenošanas lēmumu.

5. Ja Komisija uzskata, ka rīcības plānu var slēgt, tā pirms rīcības plānu slēgšanas organizē pārbaudes apmeklējumu.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par pārbaudes apmeklējuma rezultātiem. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi, ka rīcības plānu var slēgt.

Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un ņemot vērā pārbaudes apmeklējuma rezultātus, pieņem īstenošanas lēmumu, ar ko apstiprina rīcības plāna slēgšanu.

6. Dalībvalstis, attiecībā uz kurām ir pieņemts Padomes lēmums, kurā noteikts, ka Šengenas *acquis* noteikumi jāpiemēro pilnībā, izvērtē saskaņā ar 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu ne vēlāk kā vienu gadu no dienas, kurā pilnībā piemērots Šengenas *acquis* attiecīgajā dalībvalstī. Šajā nolūkā atjaunina gada izvērtēšanas programmu.

24. pants

Konkrēts noteikums tematiskām izvērtēšanām

Tematiskām izvērtēšanām piemēro 23. panta 1., 2. un 3. punktu.

Ja tematiskajā izvērtēšanā konstatē būtisku trūkumu, piemēro 22. pantu.

V NODAĻA

ŠENGENAS PĀRVALDĪBA UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

25. pants

Ziņošana Eiropas Parlamentam un Padomei

Komisija katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei visaptverošu ziņojumu par izvērtēšanām, kas iepriekšējā gadā veiktas saskaņā ar šo regulu. Minēto ziņojumu publisko.

Pirmajā daļā minētajā ziņojumā iekļauj informāciju par iepriekšējā gadā veiktajām izvērtēšanām, par ekspertu rezerves darbību, tostarp par dalībvalstu ekspertu pieejamību, par minēto izvērtēšanu rezultātā gūtajiem secinājumiem un par stāvokli attiecībā uz dalībvalstu veiktajām korektīvajām darbībām. Pamatojoties uz saskaņā ar šo regulu veikto izvērtēšanas un uzraudzības darbību rezultātiem, minētajā ziņojumā apzina kopīgas problēmas, paraugpraksi un inovatīvus risinājumus, lai uzlabotu Šengenas *acquis* īstenošanu. Ziņojumā ņem vērā sinerģijas ar citiem uzraudzības rīkiem un mehānismiem, lai palielinātu informētību par zonas bez iekšējās robežkontroles darbību.

Komisija pirmajā daļā minēto ziņojumu nekavējoties nosūta dalībvalstu parlamentiem. Padome apspriež ziņojumu, ņemot vērā izvērtēšanu ieguldījumu zonas bez iekšējās robežkontroles darbībā.

Komisija vismaz divas reizes gadā informē Eiropas Parlamentu un Padomi par aktuālo stāvokli attiecībā uz dalībvalstu izstrādāto rīcības plānu īstenošanu. Jo īpaši Komisija sniedz informāciju par saviem pārskatiem par rīcības plānu atbilstību un par atkārtotu apmeklējumu un pārbaudes apmeklējumu rezultātiem, kā arī par saviem apsvērumiem, ja tā uzskata, ka nav ievērojama progresa rīcības plāna īstenošanā.

26. pants

Šengenas izvērtēšanas rokasgrāmata

Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādā un vajadzības gadījumā atjaunina pamatnostādnes, jo īpaši par:

a) ekspertu, Komisijas pārstāvju un novērotāju apmācības pienākumiem;

b) izvērtēšanu sagatavošanas darbībām;

c) apmeklējumu, tostarp nepaziņotu apmeklējumu, veikšanu;

d) izvērtēšanas un uzraudzības darbību veikšanu, tostarp izmantojot anketu vai izņēmuma kārtā citas attālinātas metodes;

e) dokumentāru un digitālu materiālu izstrādes procesu un to iekļaušanu izvērtēšanas ziņojumos;

f) pēcprocedūru, jo īpaši attiecībā uz atkārtotiem apmeklējumiem un pārbaudes apmeklējumiem;

g) sinerģijām ar citām izvērtēšanas un uzraudzības darbībām;

h) loģistikas un finanšu jautājumiem, kas saistīti ar izvērtēšanas un uzraudzības darbību organizēšanu;

i) Savienības struktūru, biroju un aģentūru darbību pārbaudi, ciktāl tie veic funkcijas dalībvalstu vārdā, lai palīdzētu Šengenas *acquis* noteikumu operatīvajā piemērošanā.

27. pants

Pārskatīšana

Komisija pārskata šīs regulas piemērošanu, un sešos mēnešos pēc tam, kad pieņemti visi izvērtēšanas ziņojumi par izvērtēšanām, kas iekļautas pirmajā daudzgadu izvērtēšanas programmā, kura pieņemta saskaņā ar šo regulu, tā Padomei iesniedz ziņojumu. Minētā pārskatīšana attiecas uz visiem šīs regulas elementiem, tostarp uz to, kā saskaņā ar izvērtēšanas mehānismu darbojas aktu pieņemšanas procedūras. Komisija nekavējoties iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam.

28. pants

Sensitīva informācija

1. Darba grupas locekļi, novērotāji un eksperti praktikanti uzskata par konfidenciālu jebkuru informāciju, ko tie iegūst savu pienākumu izpildes laikā.

2. Ziņojumu klasifikācijas statuss ir "sensitīvs neklasificēts" saskaņā ar Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/443. Tie ir klasificēti kā "*RESTREINT UE/EU RESTRICTED*" Lēmuma (ES, *Euratom*) 2015/444 nozīmē, ja šāda klasifikācija ir vajadzīga saskaņā ar minētā lēmuma 5. panta 3. punktu vai pēc pamatota izvērtētās dalībvalsts pieprasījuma.

Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgo dalībvalsti izlemj, kuru izvērtēšanas ziņojuma daļu var publiskot.

3. Klasificētas informācijas un dokumentu nosūtīšana un apstrāde šīs regulas vajadzībām notiek saskaņā ar piemērojamajiem drošības noteikumiem. Šādi noteikumi neaizliedz informāciju darīt pieejamu Eiropas Parlamentam un attiecīgajām 7. pantā minētajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām.

29. pants

Īrijas dalības nosacījumi

1. Īrijas eksperti piedalās tikai tās Šengenas *acquis* daļas izvērtēšanā, kurā Īrijai ir atļauts piedalīties.

2. Izvērtēšanas attiecas tikai uz to, cik efektīvi un lietderīgi Īrija piemēro to Šengenas *acquis* daļu, kurā tai ir atļauts piedalīties.

3. Īrija piedalās Padomes ieteikumu pieņemšanā attiecībā tikai uz to Šengenas *acquis* daļu, kurā tai ir atļauts piedalīties.

30. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

31. pants

Pārejas noteikumi

1. Pirmo daudzgadu izvērtēšanas programmu un pirmo gada izvērtēšanas programmu saskaņā ar šo regulu izstrādā līdz 2022. gada 1. decembrim, un tās sāk darboties 2023. gada 1. februārī.

Pirmajā daudzgadu izvērtēšanas programmā saskaņā ar šo regulu ņem vērā izvērtēšanas, kas jau ir veiktas saskaņā ar otro daudzgadu programmu, kura pieņemta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1053/2013, un to izstrādā kā minētās programmas turpinājumu.

2. Standarta anketu, kas pieņemta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1053/2013, izmanto, kamēr nav izveidota šīs regulas 14. pantā paredzētā standarta anketa.

3. Attiecībā uz izvērtēšanām, kas veiktas pirms 2023. gada 1. februāra, izvērtēšanas ziņojumus un ieteikumus pieņem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1053/2013. Šādu izvērtēšanu pēcpasākumus un uzraudzības darbības, sākot ar rīcības plānu iesniegšanu, veic saskaņā ar šo regulu.

32. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 1053/2013 atceļ no 2022. gada 1. oktobra, izņemot noteikumus par izvērtēšanas ziņojumu un ieteikumu pieņemšanu, kurus piemēro, līdz tiek pieņemti izvērtēšanas ziņojumi un ieteikumi, kas minēti šīs regulas 31. panta 3. punktā.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

33. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2022. gada 1. oktobra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Luksemburgā, 2022. gada 9. jūnijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
É. DUPOND-MORETTI

PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Regula (ES) Nr. 1053/2013	Šī regula
1. panta 1) un 2) punkts	1. panta 1) un 2) punkts
1. panta 3) punkts	15. panta 2. punkts
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
-	4. pants
-	5. pants
4. panta 1. punkts	1. panta 3. punkts
4. panta 2. un 3. punkts	6. pants
8. pants	7. pants
7. pants	8. pants
-	9. pants
-	10. pants
-	11. pants
5. pants	12. pants
6. pants	13. pants
9. pants	14. pants
12. pants	15. panta 1. punkts
12. pants	16. pants
-	17. pants
10. un 11. pants	18. pants
13. pants	19. pants
14. un 15. pants	20. pants
16. pants	21. pants
-	22. pants
-	23. pants
-	24. pants
20. pants	25. pants
-	26. pants
22. pants	27. pants
19. pants	-
17. pants	28. pants
18. pants	29. pants
21. pants	30. pants
23. pants	31. pants
23. pants	32. pants
24. pants	33. pants